

პრინც. გიორგი ალექსის ძე გელაშვილი (მოკლული).

მე ღა ყველილი

ლექსი პრინცი.

რა მშენიერი დილა. აგერ მზემაც თავი ამიყო, გადმოხედა ქვეყნიერებას და ისე ააფერადა, რომ სიცოცხლესთან უკვდავებაც მოაწყორა გარშემო ყველას.

მთაზე ნისული წამოიშალა... შორს, წვერვალისკენ წყნარად გასწია და ტან წერწეტა, ქულულ გაშლილ მაღალ ნაძვნარებს ისეთ ნაირად შემოეხვია და ისეთი უცნაური სახება მისცა, გეგონებათ დილა-ადრიან ნაბანავ ქალწულთ ტანზე ზეწარი შემოუსხავთო და ორი-ად ნაზი თვისი სხეულ, თეთრ სამოსელით დაუფარავთო...

ჩანჩქერი ხევში იმ წამს უფრო ახმაურად. ქუხს გიუჭრად და ქვიდან ქვაზე ისეთ ნაირად მოასკდება, მოიკლაქნება, თითქოს სატრფო იმ კლდე-ლრეში დამალვოდეს და იქ ეძებდეს. აგერ ყვავილიც...

მთის ფერდობზე გადმომდგარა და არე-მარეს ისეთი სახით გასცერის, თითქოს მისი მშენიერება თავდები იყოს ქვეყნის ხსნისა და უკვდავებისა.

სიონსაგან შერხეული გულში ჩაკრულ მხოლოდ ერთ წევთ დილის ცვარ-ნამს მზის სხიცებზე ალმასივით აციმტიშებს და ათრითობებს.

ახ, რომ ხედავდე თვით შენ ყვავილო, რა ლამაზი ხარ!

ახ, რომ იცოდე რა უმანკო და რა ნაზი ხარ!...

მაგრამ რამდენადაც თალ-წარმტაცი ხარ, იმდენად უფრო გული სევდას გრძნობს და სულით ვწუხარ.

მე რომ შენ გიმხერ მთლად ჩემი ბედი უცნაურად თვალშინ მეშლება და მისწრაფება ქვეყნის ცნობისა შფოთად მეცვლება...

ნეტა რად გიკვირს, რისთვის გიყვარს ეს მრავალ ფერი და ასე კრელი ქვეყნიერება?

დგეხარ ფერდობზე და მზის სხივებს ისე შესცინი, თითქოს მჭუხრის ჟამს ეს უსაზღვრო ცა შავად არ მოიქუშესა; თითქოს ნიავი, ეგრე ალერსით მოსაუბრე, ქარტეხილად არ გადიქცევა, შორით მთებიდან, როგორც ალქაჯი, თავზე მძლავრად არ დაგატყდება და მის შეხებით სიცოცხლის ძაფი იმავ წამს, თითქოს, არ შევიწყდება. დიახ, მოკვდები, განადგურდები, მაგრამ რა არის აქ საწყენი და სატანჯველი?..

შენ შენი ნებით როდის მოხველ აქ საცხოვრებლად, ან ვინა გკითხა გსურდა ცხოვრება ამ წუთი სოფლად, თუ არა გსურდა?! მაშ რაღად გინდა რომ მუდამ იყო, რა უფლებით გსურს, რომ შენი ნებით უკვდავი იყო?

განა მზის ძალამ არ წამოგშობა, მისმა ვნებამ არ წიმოგზარდა და სილამაზეც მან არ გიბოძა?

მაშ რისთვისა გწყინს, რომ როცა იგი მთის გადაღმა შავ ლრუბელს მიეფარება, შენც ალიგვები ამ ქვეყნიდან და ეგ უმანკო შენი სხეული შავ მიწას მიებარება.....

აი, მეც ეგ ვარ, ჩემო ყვავილო! მეც შენსაცით თუ ცხოვრების მზე ხელ მომიწყობს—დიდებული ვარ; როცა დიადი ცხოვრების შუქი შემომანათებს—თვით მეც ვანათებ და მთელი ქვეყნ-ს შემაცნობელი—გენიოსიც ვარ, მაგრამ ნამდვილად, ჩემო ყვავილო, მხოლოდ ზღაპრის აი ამ გვარი დასაწყისი ვარ: იყო და არა იყო რა!...

ცქვირი.

კაპიტ. ივანე კალატოზიშვილი პოლკ. ვლადიმერ მუშკულიანი
(დაჭრილია). (ჭრილობებისაგან გარდაიცვალა).

პრაპ. შალვა ოქროპირიძე
(რყვედ წაყვანილია).

პრაპ. ბიძინა ოქროპირიძე
(დაჭრილია).
(სულდენტობის დროს).

კ უ რ უ ს ი

პიესა სამ მოქმედებად.

(შემდეგი *)

დათა. (ლაპას აანთებს. მაგიდის უჯრიდან ქალალდებს ამოი-
ლებს და ათვალიერებს. თუმცა დათას სამეცადინოდ ცალკე კაბინე-
თი აქვს, მაგრამ ხანდახან სასტუმრო ოთახშიაც მეცადინობს, სადაც
კუთხეში დიდი სამწერლო მაგიდა უდგას).

გაბო. (ფეხაკრეფით შემოდის. დათას ერიდება. უკვე კარებ-
თან არის მისული).

დათა. ბაბიკო, ნესტორი ბალში დასტოვე?

გაბო. არა, ის ეხლავე მოვა.

დათა. მამაჩემი ჩამოვიდა.

გაბო. პლატონი?

დათა. ჰო, შენი წაყვანა უნდა.

გაბო. ჩემი წაყვანა?

დათა. შენ როგორ გინდა?

გაბო. (თავს ჩალუნავს).

დათა. არ ინაღვლო, ჩემი ბაბიკო. შენ აქ დარჩები, თუ გინდ
ათასმა მიმამ მოინდომს შენი აქედან წაყვანა. ენენისთვეში ნეს-
ტორთან ერთად მოსკოვში გაგამგზავრებ. იქ კონსერვატორიაში შენ-
ვალ და, იმედია, გამოჩენილი მუსიკოსი გახდები.

გაბო. (დათასკენ მიიწევს) ო, დავით, რა მადლობელი ვარ.
(აღფრთოვანებით შეჰყურებს, მადლობის ნიშნად ხელს ართმევს). რა
კეთილი ხართ!

დათა. (შექროება. ერთს ხანს ბაბოს ხელი უჭერია) ეხლა წა-
ლი, ბაბიკო, მოისვენე! (ბაბო ნელის ბიჯით გადის).

დათა. (კვლავ ქალალდებს უბრუნდება).

ნესტორ. (შემოდის. ცოტა ხნით კარებში შეჩერდება. დავითს
შეჰყურებს. დავითი მას ყურადღებას არ აქცევს. ნესტორი მეორე
კარებისაკენ მიდის. მაგრამ დაბრუნდება და დავითის მაგიდას მიუ-
ჯდება).

დათა. ხვალ ძალიან რთული საქმე მაქვს სასამართლოში და
საქმეს ვათვალიერებ. (სიჩუმეა).

დათა. ნესტორ, მწერლობას თავი ხომ არ დაანებე? შენმა „მთის
შეილმა“ ვერ მოახდინა შესაფერი შთაბეჭდილება, მაგრამ ეგ არა-
ფერია, პირველი ნაბიჯი ყოველთვის ასეთია. ნუ მიანებებ თავს. კარ-
გი საქმეა. (ლაპარაკის დროს ქალალდებს ათვალიერებს).

ნესტორ. ძალიან გაწყენინე, დავით, არა?

დათა. ო, სულაც არა. მართლა, მამა ჩამოვიდა. (ნესტორი არა-
ფერს უპასუხებს) კაცო, მამა ჩამოვიდა.

ნესტორ. კარგი უქმნია.

დათა. შენ ხომ არ იცოდი, რომ უნდა ჩამოსულიყო?

ნესტორ. ვთქვათ, —ვიცოდი...

დათა. როგორ?

ნესტორ. ეგ არაფერია, დავით. შენ ის მითხარი, ძალიან გაწ-
ყენინე?

დათა. ყმაწვილი ხარ — არაფერი გაგემტყუნება.

ნესტორ. არც იმდენად უსუსური ვარ, რომ ს: ყველური ა
მეთქმოდეს.

დათა. რა საჭიროა. (სხვა ლაპარაკს იწყებს) ძალიან მწყინს,
რომ შენც იურიდიულზე შეხველ. ვექილობა ძნელი ხელობაა. გირ-
ჩევ მწერლობას არ დაეთხოვთ.

ნესტორ. ქართველი მწერალი მარტო მწერლობით ხომ ვე
ირჩების თავს. იგი იძულებულია ან მოხელედ გახდეს, ან და რაიმე
ხელობა დაიწყოს, რომ შიმშილით არ მოკვდეს.

დათა. ო, ეს არაფერია, ნესტორ. ნივთიერად უზრუნველყოფა
არც ისეთი დიდი განძია, რომ მისთვის შენს პირდაპირ მოწოდებას
უდალატო. საძნელოა, ნესტორ, სულიერად ავადმყოფობა, დიახ, სუ-
ლიერი დაგრდომილება.

ნესტორ. მე მაინც არ მიასუსტ, დავით.

დათა. შენი საქციელის შესახებ? აკი გითხარი, —ყმაწვილი ხარ
და არაფერი გაგემტყუნება.

ნესტორ. მე ვთიქრიბ, დავით, რომ შენ ბაბიკო გიყვარს.

დათა. (გაოცდება. მაშინევ პასუხს არ მისცემს. რაღაც იღუ-
შალი გამომეტყველებით შეჰყურებს ნესტორს. ნესტორი წამოდგება
და თავს ჩაიდული დგას დათას წინ, როგორც დამნაშავე).

დათა. (მასში უცრივ ხდება ცვლილება. ბრაზმორეული წა-
ლიდება და ხელებით მაგიდას დაყრდნობა). უტიფარო ბალლო!

ნესტორ. ეგ ვერაფერი თავის მართლება, დავით.

დათა. რომელი თავის მართლება? შენს წინ ვიმართლო თავი?

ნესტორ. შენი ნებაა.

დათა. საკვირველია: სტუდენტი, ახალგაზრდა, იღეოური კაცი
და ყოველგვარ სითაქიზეს მოკლებული. გრცხვენოდეს!

ნესტორ. კითხვა სერიოზულ საგანს შეეხება, დავით. იქნება
არც ისეთი მოუხეშავი და უტიფარო ვიყო, მაგრამ მე მალაპარაკებს
იმ მდგომარეობის აუტანლობა, რომელიც მაგ სიყვარულს მოჰყება.

დათა. იცი, რა გითხარ, ხელს ნუ მიშლი და შენს საწოლ ოთახ-
ში გაეგზავრე. ხვალ დიდი საქმე მაქვს და ჯერეც არ მოგმზადე-
ბულვარ.

ნესტორ. ბოდიშს ვითხოვ. (კარებისაკენ მიბრუნდება და
გასვლას აპირებს).

დათა. (ნესტორისაკენ გაექანება და მას ხელებს დაუჭერს) მო-
ითმინე, ნუ თუ ძალიან გსურს, რომ ჩემი გულის მესაილუშლე გა-
ხდე? რად კისრულობ ასეთ შძიმე და უმაღლერ ტვირთს!

ნესტორ. (თავ ჩაიდული) ბაბიკო მეც მიყვარს, ამაში დღეს
საბოლოოდ დაგრწმუნდი (სიჩუმეა).

დათა. (მაგიდასთან მიდის) ხვალ ბრალდებული უნდა დავიცვა
და ჯერ საქმის ვითარებასაც არ ვიცნობ (მაგიდას მიუჯდება)
გთხოვ. (კარებს უჩვენებს).

ნესტორ. (გადის).

დათა. (გაგიდაზე დაეყრდნობა).

თეკლე. (შემოდის. კარებში ჩერდება და დათას ნაღვლიანად
შეჰყურებს. დათა მას ვერ ამჩნევს).

დათა. (უცრივ ქვითინს დაიწყებს. შეტდეგ თავს ასწევს, თეკ-
ლეს შეხედავს და გაწბილებული ა! ა! ა!! თეკლე?)

თეკლე. არაფერია, დავით, არაფერი...

ომი დასავლეთის ასპარეზზე

ინგლისელების ცხენოსანთა იერიში.

მოგვადაპა გეორგ.

სცენა ჩვეულებრივ სავექილო კაბინეთს წარმოადგენს. კედლებზე სურა-
თები ჰქიდია. კუთხეში წიგნების თარია და მოსხანს კანონთა დებულე-
ბის კრებული რამოდენიმე ტომად. სცენის შუა ადგილას საწერი მაგი-
და და მასზედ საქმების ქადალდები.

ფარდის ახდისა შემოდის დათა პალტოთი და ქუდით. ჩვეულებრივად და-
ღონებული და ჩაფიქრებულია. მაგიდას მიუჯდება და ქადალდებს უგუ-
ლოდ ათვალიერებს. ზარს რეკს.

ბესიკ. (შემოდის) რას მიბრძანებთ, ბატონო?

დათა. ბესიკ, სამხატვროდან რაღაც უნდა მომიტანონ. გამოარ-
თვი და აქ შემოტანე.

ბესიკ. მესმის, ბატონო. სხვას არაფერს მიბრძანებთ?

დათა. ჟო, ეს პალტო და ქუდი გაიტანე (იხდის და აძლევს.
ისმის ზარის რეკა). ვინ უნდა იყოს? თუ უცხო ვინმეა, უთხარი, რომ
შინ არა ვარ.

ბესიკ. მესმის, ბატონო. (გადის).

გაბო. (შემოდის) ესეც ჩემი დებიუტი.

დათა. წააგე?

გაბო. წავავე კი არა, სულ დაბადების დღე ვიწყევლე.

დათა. მაშ არა გეგონა, ახლად გმომცხვარო ადვოკატო. ხომ
დარწმუნდი, რომ მართალი და მარტივი საქმის წაგებაც ადვილია.

გაბო. წყეულიმც იყოს ეს ვექილობა.

დათა. ერიპა! რას იწყევლები!

გაბო. შეჩენდეს მაგის, მომტანი!

დათა. ჰაი, ჰაი! ძალიან კი გაუწმენდიხარ თავმჯდომარეს.

გაბო. შენ საიდან იცი?

დათა. მე ხომ კაი ხნის გამოცდილება მაქს...

გაბო. ოცდა რვა წლის კაცი ვარ და ამდენი შეურაცყოფა ჩემ-
თვის ჯერ არავის მიუყენებია: ხმის ამოლება არ მაცალა იმ ოჯახ
დაქცეულმა.

დათა. მაგრამ ისიც ხშირი მოვლენაა, რომ ახალგაზდა ვიქილი
თვითონაც ვერ ახერხებს ხმის ამოლებას.

გაბო. წარმოიდგინე, აბა, წარმოიდგინე. არა, რა მომივიდა
მანც გუშინ თავი არ ამიღია. ასე მეგონა მთელი საქმე დაწვრილე-
ბით მეონდა შესწავლილი. გამოვედი და ყველაფერი გაჰქირ თავი-

დან. დასწუევლის ღმერთმა. მორჩა, გათავდა, ხვალვე ჭრევდიგარ სა-
ხაზინო პალატაში და ჩინოვნიკის კაკარდას ვყიდულობ.

დათა. ჰაჲა! სოციალ-დემოკრატი და კაკარდიანი ქუდი!.. კარ-
გი დაღია!..

გაბო. შენ მაინც უნდა მიხვდე, დავით, რომ კაკარდა სულაც
არ შეუშლის ხელს ჩემს წმინდა რწმენას.

დათა. ო, დავეთხოვოთ ამას, გაბო. მე ვხუმრობ თორემ ეხლა
არაფრად მანტერესებს არც შენი სოციალ-დემოკრატობა და არც
კაკარდიანი ქუდი.

გაბო. დათა, ამ ბოლო ხანს შენში ცვლილებას ვამჩნევ. ვერ
გამიგია, რა მიზეზი უნდა იყოს?

დათა. გინდა გაიგო?

გაბო. კაცო, რა უნდა იყოს? სთქვი?

დათა. ერთი რამ უნდა გითხრა და ნუ გაიცინებ.

გაბო. ვისმენ.

დათა. ბეგრი ფიქრის შემდეგ იმ დასკვნამდის მივედი, რომ თა-
ნამედროვე ინტელიგენციას განწმენდა ესაჭიროება, გესმის, სულიე-
რად განწმენდა.

გაბო. ინტელიგენცია ეხლაც და წინეც ერთი და იგივე იყო
და არის. ის მუდამ ორქოფობის გზას აღგა. მის განწმენდის რადი-
კალური ზომები, რომლის მოხდენა მხოლოდ ხალხს შეუძლიან.

დათა. გეთანხმები. მე ვთიქრობ, რომ ხალხის გულში უფრო
წმინდა და ფაქიზი გრძნობაა, ვიდრე ჩვენში. ამისათვის ჩვენთვის
სასარგებლო ხალხს დაუახლოედეთ.

გაბო. მშვინიერი აზრი მოგვსლია, დავით.

დათა. დიახ, მე მინდა ხალხს დავუახლოედე. ამისათვის გა-
დაწყვიტე სოფელში წასვლა და ხელში თოხის აღება.

გაბო. მაგნაირ რომანტიკოსობის დრო კაი ხანია გავიდა, და-
ვით. ეხლა სხვა ხანაა.

დათა. თუ კი მე ეს მომწონს, თუ მე ვფიქრობ, რომ ჩემი მდგო-
მარეობისათვის ეს საუკეთესო გამოსასვლელი გხაა, რა შუაში უნდა
იყოს აქ რომანტიკოსობა ან სხვა რამე! ადამიანის სული, გაბო, არ
ემორჩილება არც გეგმას და არც დროთა ვითარებას. ის ბნელი სარ-
დაფია და ერთს წუთსაც ვერ იქნები დარწმუნებული, რომ მის სილრ-
მეში არ დაიწივლებს საშიშარი რამ, რომ მის სილრმეში არ აენთე-
ბა მგზებას ცეცხლი, რომ მის სილრმიდან არ აღმოხეთეს აზვირ-
თებული ზღვის ტალღა. და, ი, აენთო ცეცხლი, და, ი, ამოხეთქა

